

تاثیر برخی عوامل راهبری شرکتی بر گزارشگری و استقبال از خدمات حسابرسی

فاطمه صراف
زینب کیومرثی
موسی حسن زاده

چکیده

کیفیت گزارشگری مالی برای موسسات مالی و شرکتها بسیار حیاتی است. زیرا پیامدهای منفی صورت‌های مالی دست‌کاری شده نه تنها بر سهامداران بلکه بر اعتبار تنظیم‌کنندگان و کل جامعه تاثیر می‌گذارد. این مقاله به ارتباط بین سازوکارهای مختلف راهبری شرکتی و تاثیر آنها بر حسابرسی و کیفیت گزارشدهی می‌پردازد. طبق مطالعات انجام‌شده، هیئت مدیره با اندازه بزرگ‌تر، استقلال بیشتر، و ترکیب متنوع‌تر از نظر جنسیت، توجه بیشتری به خدمات حسابرسی و کیفیت این خدمات برای افزایش ظرفیت نظارت و محافظت از گروه گسترده‌تری از ذینفعان دارند. نتایج مطالعات نشان می‌دهند حضور زنان در هیئت مدیره موجب کاهش ریسک دست‌کاری صورت‌های مالی می‌شود. زیرا زنان تمایل بیشتری به صداقت، احتیاط و محافظه‌کاری دارند. علاوه بر این، کمیته حسابرسی با اعضای مستقل‌تر نیز تمایل بیشتری به حسابرسی با کیفیت برای افزایش کیفیت گزارشدهی دارند.

مقدمه

هدف از صدور دستورالعمل‌ها و ضوابط راهبری و راهبری شرکتی، ارائه راهبری شرکتی بهتر و مناسب برای بهبود نظارت بر اقدامات مدیریت، مسئولیت‌پذیری و شفافیت برای موفقیت بلندمدت کسب و کار است. موفقیت راهبری شرکتی بیانگر اهمیت ترکیب هیئت مدیره برای کارکرد موثر و کارآمد است. از آن جا که هیئت مدیره موثر، از خوشنامی بلندمدت شرکت مراقبت می‌کنند، به دنبال توزیع و انتشار اطلاعات مطمئن و با کیفیت به دامنه وسیعی از ذینفعان جهت کاهش عدم اطمینان و مدیریت مسئله عدم تقارن اطلاعات هستند (کوهن ۲۰۰۲، زمان ۲۰۱۱، جیزی و دیکسون ۲۰۱۷). بنابراین، نقش حسابداری برای تامین تعهد و تضمین در قبال صورت‌های مالی مطمئن و عدم وجود اشتباه و تحریف در آن‌ها، بسیار حیاتی است. نظرات حسابرسی نامناسب و

استفاده نابجا از برآوردهای مدیریت را می‌توان از طریق حضور هیئت مدیره فعال و موثر و همچنین کمیته حسابرسی برای کیفیت بهتر حسابرسی کاهش داد. همچنین، حضور سازوکارهای راهبری به حفاظت از استقلال حسابرسان کمک می‌کند (زمان و همکارانش ۲۰۱۱). یکی از عوامل کلیدی بدل شدن به یک شرکت معتبر قابل اعتماد در بازارهای منتخب، داشتن صورت‌های مالی مورد اطمینان و فرایندهای گزارشدهی مؤثر است. یک عامل اصلی برای برخورداری از یک فرایند گزارشدهی موثر، استخدام حسابرسان مستقل خوشنامی است که قادرند حسابرسی با کیفیتی انجام دهند. حرفه حسابرسی در کمک کردن به شرکتها در انتشار صورت‌های مالی مورد اطمینان نقش دارد (اوسر ۲۰۱۵، مینیس و سودرلند ۲۰۱۷). از طرفی دیگر این طور تلقی می‌شود که حسابرسان مستقل افراد با کفایتی هستند که نقشی مهم و بی طرف در زمان حسابرسی صورت‌های مالی شرکتها بازی می‌کنند. هیئت مدیره و کمیته حسابرسی با تخصص حرفه‌ای تمایل دارند تا برای تحقق نتیجه حسابرسی بهتر، حسابرسان آشنا با صنعت را به عنوان حسابرسان مستقل در خدمت بگیرند. می‌توان بیان کرد که کمیته‌های حسابرسی موثر و کیفیت بالای هیئت مدیره مستقل، منجر به افزایش در تقاضای خدمات حسابرسی و کیفیت بالای این خدمات می‌شود (ابوت و پارکر ۲۰۰۰).

علاوه بر ساز و کارهای مختلف راهبری شرکتی موثر، می‌توان بیان کرد که تصمیمات شرکت در حضور مدیران و اعضای زن در هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بهتر محقق می‌شوند (تیروادی ۲۰۱۲). زنان از جمله افراد فعال در زمینه راهبری هستند و مشارکت آن‌ها در موقعیت‌های پیشرو بر عملکرد شرکت تاثیر می‌گذارد (کلاکو ۲۰۱۱). شرکتها با هیئت مدیره ای با جنسیت‌های مختلف دارای کیفیت بالاتر و شفافیت اطلاعاتی هستند (پست و بیرون ۲۰۱۵). مدیران زن، نظارت را بهتر انجام می‌دهند و انتشار اطلاعات با کیفیت را ترغیب

کرده و خودمحموری کمتری دارند (هوس و سولبرگ ۲۰۰۶، گول ۲۰۱۱). بطوریکه رابطه بین حضور زنان در هیئت مدیره و کیفیت گزارشدهی مالی و تاثیرگذاری تعیین جنسیت بر اثربخشی هیئت مدیره را برای سیاست گذاران فراهم می‌کند. زنان در هیئت مدیره موجب کاهش ریسک دستکاری صورت‌های مالی می‌شوند زیرا آن‌ها تمایل بیشتری به صداقت، محتاط بودن و محافظه‌کاری دارند. اعضای هیئت مدیره و کمیته‌های حسابرسی با اعضای نسبتاً مستقل تمایل بیشتری نسبت به کسب حسابرسی با کیفیت جهت ارتقاء سیستم کنترل داخلی شرکت و کیفیت گزارش‌دهی دارند.

جامعه، اقتصاد و تعداد وسیعی از ذینفعان به طور منفی تحت تاثیر قرار می‌گیرند اگر بخش مالی به صورت ضعیف اداره و مدیریت شود. حسابرسی با کیفیت بهتر نه تنها مدنظر سهامداران بالقوه است، بلکه اعتماد عمومی و تنظیم‌کنندگان نیز خواهان آن هستند. بحران‌های مالی عمدتاً پیرامون بخش مالی بوده است، بر خلاف سایر بخش‌های بازار، بخش مالی دارای مقررات مختلف و مخصوص به خود و چارچوب گزارشدهی مالی است (کاناگانام ۲۰۱۰). لذا انتظار می‌رود که حسابرسان با دقت بیشتری حسابرسی بنگاه‌ها را انجام دهند. زیرا آن‌ها به عنوان بخشی از عدالت و انصاف بازار در نظر گرفته می‌شوند. هدف از ارائه این مقاله بیان نمودن طرف تقاضای خدمات حسابرسی و نحوه ارتباط سازوکارهای راهبری شرکتی همراه با معرفی عامل زنان در هیئت مدیره با تقاضای خدمات حسابرسی است. از آن جا که سهامداران هیئت مدیره را انتخاب می‌کنند و آنان مسئول تعیین حسابرسان مستقل هستند، لذا به منظور ارائه صورتهای مالی منطبق با آخرین استانداردهای حسابداری و همچنین اظهار نظر منصفانه نسبت به عملکرد هیات مدیره، سعی در بکارگیری خدمات با کیفیت حسابرسان مستقل می‌کنند.

تقاضا و عرضه خدمات حسابرسی

مدیران برای انجام حسابرسی باکیفیت انگیزه دارند، چون منعکس‌کننده شفافیت و اطمینان بیشتر به صورتهای مالی و افشاهای تبیینی است؛ و این موضوع، مشکلات اطلاعات نامتقارن را کاهش می‌دهد (جنسون و مک‌لینگ ۱۹۷۶). این امر نشان می‌دهد که مدیریت همسو و در خدمت منافع سهامداران است که خود هزینه‌های تضاد نمایندگی را حداقل می‌سازد. همچنین می‌توان گفت در سرتاسر دنیا ریسک فزاینده و تهدید بین‌المللی علیه موسسات حسابرسی وجود دارد. دعاوی و مطالبات فقط به شرکت‌های سهامی محدود نیستند. ناظران و تصفیه‌کنندگان شرکت‌ها نیز از طرف سرمایه‌گذاران دعوایی را طرح می‌کنند که به تسویه حساب‌های سنگین منجر می‌شوند (غافرنا و اوسالیوان، ۲۰۱۷).

چارچوب کنترلی و سازوکارهای موثر راهبری شرکتی خواستار کیفیت بیشتر حسابرسی هستند که منجر به افزایش تقاضای حسابرسی می‌شود. محیط کنترلی ضعیف می‌تواند حسابرسان مستقل را به ارزیابی ضعیف صاحبکاران با هزینه‌های بالای حسابرسی سوق دهد. از دیدگاه تقاضا، شرکت‌هایی با رشد بالقوه زیاد و اعضای هیئت مدیره مستقل خواستار حسابرسی با کیفیت هستند. این موضوع توسط بلیس در سال ۲۰۱۱ مورد حمایت قرار گرفت و بیان کرد که اعضای مستقل هیئت مدیره تمایل بیشتری به کیفیت حسابرسی دارند که منجر به کار بیشتر توسط حسابرسان مستقل و در نتیجه افزایش تقاضای خدمات حسابرسی می‌شود. اندازه شرکت می‌تواند بر خدمات حسابرسی تاثیر گذار باشد. شرکت‌های بزرگ با اعضای فعال نیازمند سطح بالاتری از تعهد و تضمین از سوی حسابرسان مستقل هستند که این امر منجر به افزایش خدمات حسابرسی می‌شود (ویسواناتان و کریشنان ۲۰۰۹). در حالی که از دیدگاه عرضه، بانکها و شرکتها با حجم وسیع تراکنش، برآوردهای حیاتی و مهم، مشارکت

در وظایف مختلف نیازمند بررسی بیشتر از سوی حسابرسان مستقل هستند که منجر به افزایش در خدمات حسابرسی می‌گردد (فیلدز ۲۰۰۴). از سوی دیگر، بانکها و شرکتهای فعال در زمینه استفاده از برآوردهای حسابداری مهم، در رتبه بالاتری جهت جبران افزایش ریسک در ارزیابی سرمایه گذاران و سایر ذینفعان خود قرار دارند. وجود اعضای هیئت مدیره و کمیته حسابرسی مستقل می‌تواند نشانگر شرکتی سالم باشد که حسابرسان را به تحمیل هزینه‌های کمتر و کیفیت مناسب سوق می‌دهد (هاینس ۲۰۱۵).

ویژگی‌های هیئت مدیره

راهبری شرکتی عبارت از قوانین، مقررات، ساختارها، فرایندها، فرهنگ‌ها و سیستم‌هایی است که موجب دستیابی به هدفهای پاسخگویی، شفافیت، عدالت و رعایت حقوق ذینفعان می‌شود. همچنین سازوکارهای راهبری شرکتی، عبارت از: اندازه هیئت مدیره، مدیرعامل مستقل، وجود کمیته حسابرسی، تفکیک نقش رئیس هیئت مدیره از مدیرعامل، استقلال هیئت مدیره و تنوع جنسیت هیئت مدیره، می‌باشند.

اندازه هیئت مدیره: هیئت مدیره شرکتها از نظر سابقه و زمینه تحصیلی و فنی متفاوت هستند. هیئت مدیره ای که دارای اندازه نسبتاً بزرگ است از تنوع در تجارب اعضا بهره می‌برد که این امر به افزایش در توانایی برای کنترل مدیریت کمک می‌کند. در حالی که هیئت مدیره کوچک تر در زمینه هماهنگی و ارتباطات بسیار موثرتر است (دی ۲۰۰۸). اندازه هیئت مدیره یک ویژگی راهبری مستقل است و به دنبال گزارشدهی با کیفیت است (اندرسون ۲۰۰۴). اندرسون و همکارانش در سال ۲۰۰۴ ادعا کردند هر چه اندازه هیئت مدیره بزرگتر باشد، کنترل بر فرایند گزارشدهی مالی بهتر انجام می‌شود. در همین زمینه، پژوهش‌ها نشان می‌دهد که هیئت مدیره ای با اندازه بزرگتر تمایل

بیشتری نسبت به شفافیت در گزارشدهی مالی دارد. نیازهای حسابرسی و مشاوره‌های قانونی به طور مثبت به اندازه هیئت مدیره مربوط می‌شوند که خواستار کیفیت بهتر گزارشدهی هستند. کار بیشتر از سوی حسابرسان مستقل در نتیجه تحقق بهتر کیفیت حسابرسی منجر به افزایش در تقاضای حسابرسی می‌گردد (گست ۲۰۰۸). کارسلو و همکارانش در سال ۲۰۰۲ مطرح کردند که هیئت مدیره بزرگتر شامل اعضای مستقل و دقیق برای سطح بالایی از تعهد و تضمین و کیفیت بهتر گزارشدهی است.

شایسته و همکاران (۱۳۹۴) در مقاله ای با عنوان بررسی رابطه بین راهبری شرکتی و کیفیت حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به بررسی توسعه پاسخگویی و مسئولیت‌های اجتماعی مدیریت شرکت‌های سهامی در ابتدای قرن ۲۱ که منجر به مطرح شدن بحث نظام راهبری شرکت‌ها گردیده است، پرداختند. در این پژوهش، رابطه میان ویژگی‌های هیئت مدیره و مالکیت نهادی به عنوان یکی از سازوکارهای نظام راهبری شرکت با کیفیت حسابرسی شرکت‌ها مورد آزمون قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین تمام متغیرهای مستقل و کیفیت حسابرسی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. وجود رابطه مثبت نشان می‌دهد که شرکت‌ها با تعداد بیشتر اعضای هیئت مدیره و شرکت‌های دارای اعضای غیر موظف به دلیل ساختار راهبری قوی تر، کیفیت حسابرسی، شفافیت اطلاعاتی و گزارشگری بیشتری دارند. همچنین نتایج بیان می‌داشت که در شرکت‌هایی که وظایف رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل به خوبی از هم تفکیک شده باشد به دلیل برخورداری از نظام راهبری قوی تر و مسائل نمایندگی کمتر، کیفیت حسابرسی بیشتر است.

استقلال هیئت مدیره: اعضای مستقل هیئت مدیره زمانی که سهامداران برجسته حضور دارند،

اعضای مستقل هیئت مدیره نسبت به اعضای اجرایی تمایل بیشتری برای کسب نتیجه حسابرسی بهتر دارند (کارسلو و نیل ۲۰۰۳). آنها صورتهای مالی معتبری را ترجیح می‌دهند که نیازمند کار با کیفیت از سوی حسابرسان مستقل است و این امر منجر به افزایش در تقاضای حسابرسی و خدمات با کیفیت آنها می‌گردد. کاهش هزینه نمایندگی به وجود هیئت مدیره غیر اجرایی مربوط می‌شود که دارای نقش حیاتی در کیفیت حسابرسان مستقل و ایجاد بسته‌های گزارشدهی بهتر است.

فشارهای ایجاد شده در بازارهای مالی پس از بحران مالی اخیر، موجب افزایش اهمیت کیفیت گزارشدهی مالی گردیده است. در این مورد می‌توان به اتکالی هیئت مدیره بر حسابرسان مستقل جهت اطمینان از ارائه صورتهای مالی مناسب تاکید کرد. شرکت‌هایی که توسط هیئت مدیره مستقل اداره می‌شوند، تمایل بیشتری

به اجرای برنامه‌های استراتژیک و مشارکت در فرایند نظارت، کمک می‌کنند. بطوریکه هیئت مدیره مستقل از طریق ارزیابی بهتر حسابرسان با کیفیت در نبود و فقدان بازار سرمایه فعال و محیط نظارتی قوی، تقاضای خدمات حسابرسی بالاتری را خواهند داشت. اعضای هیئت مدیره مستقل مراقب ثروت و اعتبار خود هستند و بر این اساس، انگیزه بیشتری نسبت به مدیران اجرایی برای نظارت بر مدیریت دارند. از آن جایی که اعضای مستقل نسبت به زبان‌های مالی و اعتباری محتاط هستند، شرکت‌هایی که دارای مدیران مستقل هستند، حسابرسان باکیفیت تری را منصوب می‌کنند (ابوت و پارکر ۲۰۰۰). حسابرسان با اعتماد به نفس بهتر زمانی مورد نیاز هستند که هیئت مدیره شامل اعضای مستقل تری باشد. اعضای مستقل هیئت مدیره به دنبال خدمات حسابرسی با کیفیت، جهت محافظت از اطلاعات مالی بوده و در نهایت منجر به افزایش در تقاضای خدمات حسابرسی می‌شود.

به خرید و کسب سیاست‌های بیمه ای و اثبات فرضیه بیمه در خصوص استقبال از خدمات حسابرسی دارند. شرکت‌های بزرگ حسابرسان مستقل خود را برای جلوگیری از فشار بازارهای مالی و بازرسی‌های متخصصان حفظ می‌کنند. بطوریکه این شرکت‌ها به احتمال کمتری حسابرسان مستقل ماهر را برکنار می‌کنند، زیرا هدف آن‌ها برای کیفیت مناسب حسابرسی منجر به افزایش تقاضای خدمات حسابرسی می‌شود.

بلک، کیم، جانگ و پارک (۲۰۰۹) ارتباط بین برخی از سازوکارهای راهبری شرکتی در سطح شرکت و ارزش بازار و کیفیت حسابرسی در شرکت‌های کره را بررسی کردند. آنها نشان دادند که رابطه قوی و مثبتی بین سازوکارهای راهبری شرکتی در کره و ارزش بازار شرکت‌ها وجود دارد. همچنین، آنها نشان دادند که برخی از سازوکارهای راهبری شرکتی چون استقلال هیئت مدیره و وجود حسابرسی داخلی با کیفیت حسابرسی دارای رابطه معنی دار است.

زنان در هیئت مدیره: نماینده زن در هیئت مدیره، بحث جدیدی را در مورد راهبری ایجاد کرده است زیرا هیئت مدیره ای با جنسیت متنوع توجه بیشتری را به خود جلب می‌کند و این می‌تواند یک عامل قابل توجه در مورد راهبری باشد (ادورسون ۲۰۱۳). مدیران زن تعهد بیشتری داشته و کمتر خودمحور هستند و رفتار آن‌ها از هم‌تایان مرد خود متفاوت است. (هوس و سولبرگ ۲۰۰۶) در نتیجه، اثربخشی و فرایندهای راهبری هیئت مدیره از طریق تنوع جنسیت تحت تاثیر قرار می‌گیرند. زنان موفق شده اند نقش فعال خود را هنگام انجام فعالیت‌های راهبری به اثبات برسانند و توانایی خود را برای داشتن بینش بیشتر و کیفیت بهتر تصمیمات منعکس نمایند (کارسلو ۲۰۱۱). میلان و میشلون در سال ۲۰۱۱ نشان دادند که مشارکت بیشتر زنان موجب افزایش راهبری هیئت

مدیره از طریق در نظر گرفتن منافع سهامداران متعدد و بهبود نقش هیئت مدیره می‌گردد.

ظرفیت نظارت هیئت مدیره از طریق ترکیب آن تحت تاثیر قرار می‌گیرد (جان و سانیت ۱۹۹۸). مدیران زن به شفافیت و ارائه اطلاعات با کیفیت و نظارت بر فعالیت‌های مدیریت توجه می‌کنند (گول ۲۰۱۱ پست و بیرون ۲۰۱۵). زمانی که مدیران زن در کمیته‌های حسابرسی مشارکت می‌نمایند، آن‌ها تمایل دارند تا نقش نظارتی کمیته‌ها را بهبود بخشند و هم چنین خواستار کیفیت بیشتر حسابرسی هستند. تصمیمات شرکتی و اثربخشی کمیته‌های حسابرسی با وجود مدیران زن بهتر محقق می‌شوند. رفتار ریسک پذیری زنان نقش قابل توجهی را در به حداقل رساندن گزارشدهی مالی جعلی و متقلبانه ایفا می‌کند. سطح بالای تعهد به سیاست‌ها و روندهای اخلاقی، فرصت مشارکت شرکت‌ها در گزارشدهی مالی جعلی و متقلبانه را به حداقل می‌رساند. در همین زمینه شیانگ و شین (۲۰۱۷) بیان کردند که زمینه حرفه ای و آکادمیک مدیران زن کمیته حسابرسی با درخواست برای کیفیت بهتر حسابرسی در ارتباط است.

اثربخشی کمیته حسابرسی

هر چه اندازه کمیته حسابرسی بزرگتر باشد، اختیار و اقتدار آن بیشتر و صاحب دانش گسترده تری است. در مقابل، کمیته‌های حسابرسی کوچک تر برای تحقق کیفیت بالای انتشار اطلاعات به حسابرسان مستقل وابسته هستند. این تفسیر نشان می‌دهد که ویژگی‌های حسابرسی مستقل و کمیته حسابرسی را می‌توان به وسیله سازوکارهای راهبری شرکتی جایگزین نمود. زمان و همکاران در سال ۲۰۱۱ به این نتیجه رسیدند که رابطه مثبتی بین اندازه و کیفیت کمیته حسابرسی و کیفیت کنترل داخلی وجود دارد زیرا کمیته حسابرسی بزرگتر و با کیفیت موجب بهبود اثربخشی و مدیریت منابع می‌شود و این امر منجر به تقاضای

بیشتر در بخش حسابرسی می‌گردد. کارسلو و همکارانش در سال ۲۰۰۳ دریافتند که از دیدگاه عرضه، حضور مستقل سرپرستان غیراجرایی در کمیته حسابرسی موجب تقویت کنترل‌های داخلی می‌شود که این امر به دلیل نیازمندی‌ها و الزامات کمتر ارزیابی برای حسابرسان مستقل منجر به هزینه‌های حسابرسی کمتر می‌شود.

طبق نظر محققین در سال ۲۰۰۷، تعداد جلسات کمیته حسابرسی به اثربخشی کمیته حسابرسی مرتبط است. همچنین بیان می‌شود که رابطه مثبت و قابل توجهی بین جلسات کمیته حسابرسی و اختصاص یک شرکت حسابرسی بزرگ وجود دارد. موفقیت و اثربخشی کمیته حسابرسی به طور مثبت به انتخاب بهتر حسابرسان متخصص مربوط می‌شود. در مقابل، با راهبری شرکتی شکننده و ضعیف، شرکت‌ها حسابرسانی با کیفیت کمتر را منصوب می‌کنند. هر چه اعضای کمیته دیدارهای بیشتری با هم داشته باشند، آن‌ها می‌توانند مسائل و مشکلات گزارشدهی مالی را به حداقل برسانند. نتایج بررسی لی و همکارانش در سال ۲۰۰۴ مبنی بر این بود که، جلسات مکرر در بین اعضای کمیته حسابرسی را می‌توان به عنوان راه و روشی برای کاهش هزینه‌های حسابرسی در نظر گرفت.

کمیته حسابرسی با تخصص و مهارت مالی، از کیفیت و استقبال بیشتری برخوردار است. وجود مهارت و تخصص مالی در کمیته حسابرسی، تاثیر مثبتی بر کیفیت حسابرسی در مورد نظریه نمایندگی و نقش آن در حل تضادهای بین مدیران و عوامل مختلف دارد. انتخاب حسابرسان مستقل و واجد شرایط به میزان قابل توجهی از طریق اثربخشی کمیته حسابرسی حاصل می‌شود. ساختار کمیته حسابرسی، اندازه کمیته حسابرسی، استقلال اعضا، مهارت مالی و تکرار جلسات و اثربخشی کمیته حسابرسی و تقاضا برای خدمات حسابرسی و کیفیت این خدمات را مشخص می‌سازد.

هدف اصلی و اولیه مقررات و دستورالعمل‌های مرتبط با ضوابط و راهبری شرکتی، ارتقا و افزایش اعضای هیئت مدیره مستقل در شرکت و اثربخشی کمیته‌های حسابرسی و تقاضا برای خدمات حسابرسی و کیفیت بالای این خدمات است. بدین معنی که داشتن هیئت مدیره مستقل و کمیته‌های حسابرسی، راهبری مناسب و اطمینان بیشتر صورتهای مالی را تسهیل می‌کند. نظریه نمایندگی بیان می‌کند که در جست و جو برای گزارشدهی مالی مطمئن جهت افزایش نظارت، هیئت مدیره شرکت خواستار کیفیت بالای حسابرسی است. علاوه براین، توصیه در مورد انتخاب حسابرسان مستقل و مرور و بازبینی حیطه حسابرسی، یافته‌های حسابرسی و نکات مدیریت از جمله مسئولیت‌های اصلی کمیته حسابرسی می‌باشد. این امر موجب می‌شود انتظار داشته باشیم که کمیته‌های حسابرسی موثر بر حیطه حسابرسی جهت اطمینان و تضمین حسابرسی بهتر تاثیر گذار باشند. استقلال حسابرسان هنگام اجرای کار حسابرسی، بر کیفیت حسابرسی تاثیر می‌گذارد. بنابراین، استقلال حسابرسان مستقل و حیطه نامحدود برای تسهیل حسابرسی با کیفیت، لازم و ضروری است. از این رو، هیئت مدیره موثر و کمیته‌های حسابرسی در ایجاد محیط حسابرسی جهت اطمینان از نظرات حسابرسی بی طرفانه، در نظر گرفته می‌شوند.

در محیط راهبری ضعیف و یا نبود آن، احتمال دستکاری حسابها و ایجاد صورتهای مالی نامناسب و بررسی نشده بسیار است. پذیرش حسابرسی و کاهش ریسک آن و سطح کار حسابرسی مورد نیاز برای انجام حسابرسی موثر، به کیفیت و نحوه پیاده سازی ضوابط راهبری شرکت مربوط می‌شود. یک شرکت دارای هیئت مدیره مستقل و کمیته حسابرسی موثر، به دنبال پوشش حسابرسی گسترده تر و کیفیت حسابرسی بهتر برای حمایت از وظیفه امانت داری و وفاداری خود می‌باشد

در حالی که نیاز به صورتهای مالی قابل اطمینان، همواره مورد تقاضا است، لذا ساختار هیئت مدیره و اثربخشی کمیته‌های حسابرسی آنها، با کیفیت بالای حسابرسی جهت کاهش ریسک و دستکاری در صورتهای مالی و حفاظت از سهامداران در مقابل سوء رفتارهای مدیریت، در ارتباط است. بطوریکه که اندازه هیئت مدیره، استقلال هیئت مدیره، مشارکت زنان در هیئت مدیره و مناسب بودن تعداد جلسات هیئت مدیره به میزان قابل توجهی با خدمات حسابرسی و کیفیت کار آنها در ارتباط هستند. به ویژه، هیئت مدیره ای با اندازه بزرگتر و استقلال بیشتر به دنبال کیفیت بالای حسابرسی برای افزایش ظرفیت نظارت و حفاظت از منافع سهامداران و گروه وسیعی از ذینفعان است. در نتیجه، این امر منجر به تقاضای حسابرسی بیشتر می‌شود. همچنین زنان در انجام وظایف امانت داری و وفاداری خود، ریسک صورتهای مالی دستکاری شده را کاهش می‌دهند زیرا آنها تمایل بیشتری به صداقت و محتاط بودن و محافظه کاری دارند. این امر شرکت‌ها را ترغیب می‌کند تا خواستار حضور زنان در هیئت مدیره برای تحقق راهبری بهتر باشد. هم چنین، راهبری بهتر و عملکرد شرکت زمانی محقق می‌شوند که هیئت مدیره متنوعی وجود داشته باشد که به ایجاد تجارب مختلف کمک کرده و فضایی را برای خلاقیت ایجاد نماید (سینگ ۲۰۰۴).

ترکیب کمیته حسابرسی، اندازه، استقلال، تعداد کارشناسان مالی و تکرار جلسات، اثربخشی آن را تعیین می‌کنند (زمان ۲۰۱۱، کالبرز و فوگارتی ۱۹۹۳). کمیته‌های حسابرسی کارآمد، اتکای بیشتری به حسابرسان مستقل برای حفظ سیستم کنترلی و حفاظت از اعتبار خود دارند. این امر نیازمند توسعه کار حسابرسی بیشتر از سوی حسابرسان مستقل است که منجر به افزایش تقاضا برای حسابرسی می‌شود. کمیته‌های حسابرسی با اعضای نسبتا مستقل تمایل بیشتری به کسب

حسابرسی با کیفیت جهت افزایش سیستم کنترل داخلی شرکت و کیفیت گزارشدهی دارند. این مسئله از رفاه سهام داران محافظت کرده (کولیر و گرگوری، ۱۹۹۶) و بدهی آن‌ها را کاهش داده و از اعتبار آن‌ها محافظت می‌کند. و موجب تشویق و ترغیب شرکتها می‌شود تا اعضای مستقل بیشتری را در کمیته‌های حسابرسی منصوب نمایند تا فرایند گزارشدهی مالی آن‌ها تسهیل شود.

تفاوت‌های فرهنگی و اقتصادی و عوامل سیاسی تاثیرگذار بر تقاضای خدمات حسابرسی و کیفیت این خدمات است. به طوری که وجود سازمان ناظر مستقل برای نظارت بر خدمات موسسات حسابرسی نیز، باعث افزایش استقبال از خدمات حسابرسان مستقل و کاهش ارائه اطلاعات و گزارشات متقلبانه می‌گردد. ■

منابع:

- Rabih Nehme, Mohammad Jizi, (2018) "The efficiency of corporate boards and firms' audit fees: the case of the FTSE financial institutions", Pacific Accounting Review, Vol. 30 Issue: 3, pp.297-317,
- بدیعی، حسین. حساس یگانه، یحیی. ثقفی، علی. باباجانی، جعفر (۱۳۹۸). آزمون کیفیت حسابرسی و سازوکارهای حاکمیت شرکتی، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، شماره ۳۱، سال هشتم، پاییز ۱۳۹۸.

فاطمه صراف: استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب.
زینب کیومرثی: دانشجوی کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب
موسی حسن‌زاده: حسابدار مستقل خبره، حسابدار رسمی.